

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за освітньою програмою «Економіка та планування бізнесу»
на тему: **«ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОЄКТУ СТВОРЕННЯ
МІНІ-ПТАХОФЕРМИ»**

Виконавець:

студент ФЕУП

Шеремета Володимир Сергійович _____

Науковий керівник:

д.е.н, професор

Сментина Наталія Валентинівна _____

Одеса – 2023

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Для успішного формування ринкової системи господарювання в Україні необхідні нові підходи до економічних процесів, спрямовані на підвищення підприємницької активності у всіх галузях. У контексті ринкової економіки, розвиток малого бізнесу у сільському господарстві є важливим кроком у формуванні конкурентного середовища. Сучасний бізнес у цій галузі характеризується різними організаційними формами господарювання, такими як особисті фермерські господарства та фізичні особи-підприємці, а також різними розмірами.

У контексті формування ринкового середовища та функціонування ринку землі, розвиток малого бізнесу в сільському господарстві має велике значення. На сьогоднішній день, актуальність дослідження проблем малого бізнесу в сільському господарстві зростає, оскільки дотримання його ролі та значення недооцінюється внаслідок відсутності ефективних державних програм підтримки. Одночасно, збільшення прибутковості господарської діяльності суб'єктів малого бізнесу є багатогранною проблемою, яка потребує вирішення на всіх рівнях управління у галузі сільського господарства - від загальнодержавного до окремого суб'єкта господарювання.

Дійсно, надання державної підтримки малому бізнесу в сільському господарстві України стикається із значними проблемами, пов'язаними з макроекономічними умовами. Воєнний стан в країні, нестабільність та відсутність бюджетного фінансування державних та регіональних програм підтримки суттєво ускладнюють ситуацію для суб'єктів малого бізнесу.

Нерозвиненість механізмів фінансово-кредитної підтримки та страхування ризиків, а також обмеження доступу до виробничих потужностей і майна реструктурованих підприємств є іншими серйозними перешкодами на шляху розвитку малого бізнесу в сільському господарстві.

Також важливо зазначити про недостатню соціальну захищеність та безпеку суб'єктів малого бізнесу, що є частою проблемою в сільських районах. Організаційні проблеми взаємодії малого бізнесу з ринком і державними структурами, а також адміністративні бар'єри на шляху розвитку малого бізнесу також становлять важливі перешкоди для його успішного функціонування.

Однак, незважаючи на ці складнощі, держава має можливість сприяти розвитку малого бізнесу в сільському господарстві шляхом розробки та впровадження ефективних державних програм підтримки та забезпечення відповідних умов для розвитку малого бізнесу.

Беручи до уваги можливість державної підтримки для підприємця початківця навіть в умовах воєнного стану в державі забезпечуються умови для розвитку фермерства. Відповідна підтримка може бути надана з метою стимулювання розвитку фермерського господарства та забезпечення продовольчої безпеки країни в складних умовах. Можливі форми державної підтримки для підприємців-фермерів включають наступне: фінансова

допомога у вигляді субсидій, кредитів під низький відсоток або грантів для покриття витрат на покупку обладнання, засобів виробництва, землі тощо для підтримки підприємців-фермерів надаються навчальні програми, тренінги та консультації з питань агротехнологій, ведення бізнесу, маркетингу та іншим аспектам фермерської діяльності; пільги та зниження податків щодо оподаткування земельних ділянок, обладнання, виробництва та інших аспектів діяльності; доступ до ринків і збуту, експортом продукції та доступом до сучасних; інфраструктурна підтримка.

Мета кваліфікаційної роботи – теоретичні та прикладні аспекти започаткування власної справи у сфері тваринництва та розрахунок показників економічної доцільності функціонування нового бізнесу.

Досягнення зазначеної мети обумовило необхідність вирішення наступних завдань:

- описати бізнес-ідею відкриття власної справи у сфері тваринництва;
- проаналізувати нормативно-правові засади відкриття бізнесу у сільському господарстві;
- обґрунтувати вибір організаційно-правової форми новостворюваного бізнесу та системи оподаткування;
- розглянути основні тенденції на ринку птахівництва;
- оцінити внутрішні конкурентні переваги птахоферми;
- сформулювати витрати на започаткування та функціонування бізнесу;
- спрогнозувати прибуток від реалізації продукції;
- розрахувати економічну ефективність проєкту;
- провести аналіз можливих ризиків та розробити заходи щодо їх запобігання.

Предметом дослідження виступає комплекс теоретичних, методологічних та науково-практичних підходів до економічного обґрунтування проєкту створення міні-птахоферми.

Об'єкт дослідження – процес обґрунтування доцільності створення міні-птахоферми з розведення кур-бройлерів, перепелів, цесарок.

Методи дослідження. У роботі використовувалися методи теоретичного узагальнення, аналізу, індукції, аналітичних групувань, графічні та табличні методи обробки даних, розрахункові методи, методи емпіричного дослідження.

Інформаційна база дослідження: наукові публікації та спеціальна наукова література закордонних та вітчизняних вчених з проблематики проєктування власного бізнесу в аграрній сфері; звіти та аналітичні матеріали офіційних статистичних збірників України, матеріали мережі Інтернет.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (30 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 66 сторінок. Основний зміст викладено на 61 сторінці. Робота містить 15 таблиць, 6 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретичні засади планування бізнесу у сільському господарстві**» сформульовано бізнес-ідею започаткування міні-птахоферми, охарактеризовано законодавчі вимоги до започаткування підприємницької діяльності в Україні у сфері сільського господарства, обґрунтовано вибір організаційно-правової форми підприємницької діяльності та системи оподаткування створюваного бізнесу.

У другому розділі «**Аналітична оцінка можливості започаткування бізнесу з вирощування птахів**» досліджується основні тенденції на ринку птахівництва, оцінено внутрішні конкурентні переваги птахоферми як домашнього бізнесу, проаналізовано інвестиційні та операційні витрати на започаткування та функціонування бізнесу.

У третьому розділі «**Економічна оцінка ефективності реалізації проєкту у сільськогосподарській сфері**» спрогнозовано прибуток від реалізації продукції, розраховано показники економічної ефективності проєкту, визначені можливі ризики та запропоновано заходи щодо їх мінімізації.

ВИСНОВКИ

Результати проведених досліджень дозволяють зробити такі висновки.

1. В роботі розглядається бізнес-ідея відкриття міні-птахоферми з вирощування з розведення птахів, а саме: курей-несучок, курей бройлерів та перепілок. Вибір даного виду бізнесу обґрунтовано перспективами зростання попиту на продукцію птахівництва. Плюси бізнесу: високий попит на продукцію, мінімальні вкладення, низькі витрати на утримання, простота, продуктивність.

Основними видами діяльності, на яких може спеціалізуватися міні-птахоферма є виробництво і подальша реалізація: м'ясної продукції і курячих яєць; м'ясної продукції і яєць перепілок; м'ясної продукції і яєць цесарок.

2. З'ясовано, що для успішного планування та розвитку власного бізнесу необхідно мати достатні знання про правові аспекти підприємницької діяльності та систему оподаткування в Україні. До продукції птахівництва належить тваринницька продукція, що вирощується внаслідок дії біологічних процесів її вирощування, має природне походження від живих організмів і відповідає коду 01.47 Державного класифікатора продукції та послуг ДК 016-2010 або підпадає під визначення груп 01,02,04 Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності.

3. Констатовано, що для того, щоб здійснювати підприємницьку діяльність в Україні, потрібно зареєструвати свій бізнес відповідно до національного законодавства, обравши організаційно-правову форму та систему оподаткування. Проаналізувавши основні відмінності між фізичною особою-підприємець (ФОП) та товариством з обмеженою відповідальністю

(ТОВ) прийнято рішення зареєструвати ФОП на загальній системі оподаткування, керуючись тим, що з 1 січня 2022 року птахівництво переведено на загальну систему оподаткування, що передбачає сплату 18% з прибутку.

4. Дослідження основних тенденцій на ринку птахівництва свідчить про те, що виробництво м'яса птиці у 2022 році становило близько 1,27 млн. тонн, що на 8% менше, ніж за 2021 рік. Скорочення виробництва в господарствах населення становило 14%, в сільгосп підприємствах — 7%. Загалом було вироблено близько 11,5 млрд. штук курячих яєць, із них промислове виробництво становило 5,6 млрд. штук, що на 20%, або 1,4 млрд. штук, менше, ніж за 2021 рік. Одночасно, за дванадцять місяців 2022 року експорт м'яса птиці зменшився на 9% і становив 420 тис. тонн.

5. Результати аналізу дозволили виділити на ринку вирощування птахів в Одеській області п'яти конкурентів. Аналіз конкурентоспроможності продукції конкурентів за низкою факторів свідчить про те, що не один із потенційних конкурентів не використовує свої можливості повною мірою, що створює переваги бізнесу, який започатковується. За результатами SWOT-аналізу з'ясовано, що потенціал у досліджуваного підприємства є достатнім, щоб масштабувати і розвивати свою діяльність і розширювати ринкову нішу. За рахунок своєї гнучкості підприємство може швидко реагувати на зміни ринкової кон'юнктури, а прибуткова діяльність дає можливість розширювати сфери своєї діяльності. Для цього птахоферма володіє земельною ділянкою та бажанням власників розвиватись. Слабкими сторонами підприємства є локалізація лише на регіональному ринку, низький рівень впровадження інновацій та висока залежність від конкуренції на ринку.

6. Розрахунки стартових витрат на функціонування бізнесу та їх аналіз свідчать, що основна частка стартових витрат приходить на закупівлю товару (45% від загальної суми) та на придбання необхідного устаткування (27%). Покриття стартового капіталу передбачається за рахунок власних коштів у розмірі 185 000 грн. або 65% від загальної суми та кредиту на суму 100 000 (35%).

У структурі поточних витрат на закупівлю кормів приходить 33,3% від загального їх розміру; оплату праці – 32,7%; транспортні витрати – 7,5%, комунальні платежі – 7%, на інші витрати припадає – 19,5%. Постійні витрати в місяць становлять 72 529 грн., в рік – 870 348 грн.

7. За прогностичними розрахунками план виробництва/реалізації продукції міні-птахоферми становитиме 1 268 400 грн. за рік. Чистий дохід визначено на рівні 1 014 720 грн у перший рік функціонування міні-птахоферми, грошовий потік при ставці податку на рівні 18% становитиме 250 555,6 грн.

8. Основні показники економічної ефективності проєкту дозволяють зробити висновок про доцільність відкриття міні-птахоферми. Так, при ставці дисконтування на рівні 35%, індекс прибутковості становить 2,2%. Окупність проєкту складає 14 місяців.

9. Основні категорії ризиків, з якими можуть зіштовхнутися птахоферма згруповані в роботі в розрізі таких категорій: ризики виробництва, ринкові, фінансові, правові ризики, ризики природного довкілля. Доведено, що для управління ризиками важливо проводити аналіз та моніторинг природних факторів, встановлювати відповідні заходи безпеки, розробляти плани надзвичайних ситуацій та забезпечувати належний екологічний контроль у птахофермі. Розглянуто три сценарії настання такого ризику як «спалах захворювання серед птахів» та запропоновано заходи щодо запобігання ризиків.

АНОТАЦІЯ

Шеремета В.С. «Економічне обґрунтування проєкту створення міні-птахоферми».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавр зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за освітньою програмою «Економіка та планування бізнесу». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2023.

У роботі розглядаються теоретичні засади започаткування власної справи в Україні у сільськогосподарській сфері: розглянуто бізнес-ідею започаткування власної справи, а саме з розведення птахів; досліджуються нормативно-правове регулювання підприємницької діяльності в Україні у даній сфері, обґрунтовано вибір

Проаналізовано конкурентне середовище у сфері птахівництва та визначені внутрішні конкурентні переваги створюваного бізнесу.

Запропоновано проєкт створення міні птахоферми. Сформовано стартовий капітал на реалізацію проєкту, розраховані поточні витрати та спрогнозовано прибуток від реалізації м'ясної продукції і яєць. Здійснено економічне обґрунтування доцільності реалізації проєкту, охарактеризовані можливі ризики реалізації проєкту та шляхи їх мінімізації.

Ключові слова: харчові продукти, ринок птахівництва, попит, витрати, аналіз, ефективність, ризик.

ANNOTATION

Sheremeta V.S. «Economic substantiation for the project of creating a mini-poultry farm».

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 076 «Entrepreneurship, trade and exchange activities» for the educational program

«Economics and business planning». –Odessa National Economics University. – Odessa, 2023.

The work deals with the theoretical principles of starting one's own business in Ukraine in the agricultural sphere: the business idea of starting one's own business, namely, bird breeding, is considered; the regulatory and legal regulation of business activity in Ukraine in this area is researched, the choice is justified

The competitive environment in the field of poultry farming was analyzed and the internal competitive advantages of the business being created were determined.

The author proposed a project to create a mini poultry farm. The initial capital for the project is formed, current expenses have been calculated and the profit from the sale of meat products and eggs has been predicted.

The feasibility of the project implementation has been feasible, the possible risks of the project implementation and the ways of minimizing them have been described.

Keywords: food products, poultry market, demand, costs, analysis, efficiency, risk.